

FCR YAYIN LTD.

Genel Yayın No | General Publication Number: 1452

FCR Sertifika no | Certificate Number: 46550

ISNI: 0000 0004 4657 1968

ROR ID: ror.org/00zznvq98

Fecr Yayınları

Yayın No | Publication Number: 895

Kitap Adı: Seyyid Kutub'un İman Düşüncesi

Book Title (English): Sayyid Qutb's Thought On Faith

ISBN: 978-625-6123-47-2

DOI: doi.org/10.70458/fcr.9786256123472

Yazar | Author: Yusuf ŞİMŞEK | orcid.org/0000-0002-9256-8634

Kurum | Institution: Sakarya Üniversitesi

ROR ID: ror.org/04ttnw109

Yayın Türü | Publication Type: Kitap | Book – Monograph

Yayın Dili | Language: Türkçe | Turkish

Ebat | Dimensions: 13,5 x 21 cm

Baskı Sayısı | Edition: 1

Sayfa Sayısı | Pages: 148

Yayın Tarihi | Publication Date: Kasım | November 2024

Yayın Yeri | Place of Publication: Ankara, Türkiye

Mizanpaj ve Kapak | Layout and Cover Design: FCR

Baskı ve Cilt | Printing and Binding: NY MATBAACILIK (Sertifika no: 50732)

Konu Kategorisi | Subject Categories

BIC: HRH | Din ve dinî yaşam | Religion and religious life

BISAC: REL037000 | Din / İslam / Genel | Religion / Islam / General

THEMA: QRAM | İslamiyet: İlahiyat | Islam: Theology

LC: BP166.94 | İslam - İman ve İbadet | Islam - Faith and Practice

Atf Bilgisi | Cite as: Şimşek, Yusuf. *Seyyid Kutub'un İman Düşüncesi*. Ankara: Fecr Yayınları, 2024.

© All rights reserved | FCR YAYIN LTD.

Hacı Bayram Mah. Boyacılar Sk. No: 14/1 06050

Altındağ-Ankara/TÜRKİYE • Tel: + 90 (312) 310 08 60

www.fcr.com.tr • fcr@fcr.com.tr

Seyyid Kutub'un İman Düşüncesi

Yusuf ŞİMŞEK

Ankara 2024

Yazar Hakkında About the Author

Yusuf ŞİMŞEK

1995 yılında Elazığ'da doğdu. İlk ve orta öğrenimine Elazığ İlköğretim Okulu'nda başladı. 2009 yılında başladığı Elazığ Merkez İmam Hatip Lisesi'nden 2012 yılında mezun oldu. Aynı yıl İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'ni kazandı. Bu fakülteden 2017 yılında mezun olması akabinde Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel İslâm Bilimleri Anabilim Dalı Kelam Bilim Dalı'nda yüksek lisansa başladı. 2020 yılında da bu bölümden mezun oldu. Akabinde bu bölümde doktora eğitimine başlayan ve halen devam eden Yusuf Şimşek, evli ve bir çocuk babası olup, din kültürü ve ahlâk bilgisi öğretmeni olarak görev yapmaktadır.

Yusuf ŞİMŞEK

Yusuf Şimşek was born in Elazig in 1995. He started his primary and secondary education at Elazig Primary School. In 2012, he graduated from Elazig Central Imam Hatip High School, which he started in 2009. In the same year, he won Istanbul University Faculty of Theology. After graduating from this faculty in 2017, he started his master's degree at Sakarya University Institute of Social Sciences, Department of Basic Islamic Sciences, Department of Theology. In 2020, he graduated from this department. Yusuf Şimşek, who started his doctorate education in this department and is still continuing, is married and has one child and works as a religious culture and ethics teacher.

Kitap Hakkında

Seyyid Kutub'un İman Düşüncesi

İman ile amel arasındaki ilişki kelâm ilminin önemli konularından birini teşkil etmektedir. İslâm tarihinin hicrî II. yüzyılına kadar uzanan bu problem, amelin imandan bir cüz olup olmadığı yönünde ortaya çıkmıştır. Tarihsel olarak bu kadar eski bir dönemde ortaya çıkmakla birlikte bu konu, İslâm tarihinin hemen her döneminde tartışılarak günümüze kadar gelmiştir. Bu tartışmaların kahir ekseriyetini “Amel imanın bir parçasıdır dolayısıyla amel olmadan iman olmaz” ve “Amel ve iman farklı iki şey olup amelsiz de iman olur” şeklinde iki karşıt görüş oluşturmuştur. İslâm âlimleri, iman edip salih amel işleyen bir kişinin imanının olduğu konusunda genel itibariyle ittifak içindedirler. Ancak iman edip, salih amellerden geri duranların imanları hakkında ihtilafa düşmüşlerdir. Zamanla her iki taraf da düşüncelerini delillendirmeye çalışmış ve bu mesele daha sistematik bir hale gelerek önemini korumuştur.

Geçtiğimiz son yüzyılın önemli İslâm âlimlerinden biri olan Seyyid Kutub, eserlerinde iman konusuyla ilgili detaylı açıklamalara yer vermiştir. Kutub, bu konudaki görüşlerini itikâdî tartışmalardan uzak durarak kendine özgü yorumlarla ortaya koymaktadır. Onun imana dair görüşlerinde izlediği metot ise nakli merkeze alarak aklın sınırlılıkları çerçevesinde deliller getirme yönündedir.

Bu çalışmada Mısır'ın son dönem âlimlerinden olan Seyyid Kutub'un iman ve amel hakkındaki görüşleri ve bu görüşleri neticesinde Müslümanların görev ve sorumluluklarının ona göre neler olduğu, iman-amel ilişkisi çerçevesinde açıklanmaktadır. Çalışmanın birinci bölümünde Kutub'un din düşüncesine imana dair görüşlerine zemin oluşturması sebebiyle yer verilmektedir. İkinci bölümde Kutub'un iman ve amel kavramlarına yaklaşımı ele alınmaktadır. Üçüncü bölümde ise onun düşüncesinde iman ve

amel arasındaki ilişkisinin nasıl tesis edildiği ve amelin önemi ortaya konulmaktadır. Kutub'un iman anlayışı, fikirlerinin merkezinde yer alması sebebiyle bu çalışma, onun düşünce sistemini de belli ölçüde ortaya koymaktadır.

Seyyid Kutub, imana dair düşüncelerinde amele büyük önem vermektedir. Ona göre imana sahip olan kişide namaz, zekât gibi temel ibadetlerin yerine getirilmesi ile inkâr ve faiz gibi temel yasaklardan kaçınılması şeklindeki amelî hususların muhakkak bulunması gerekir. Bununla beraber onun iman-amel ilişkisine dair yaklaşımı, Hâricîler'in görüşü gibi parça-bütün ilişkisi şeklinde değildir. Kutub'un bu konudaki yaklaşımı selef âlimlerinin görüşlerine yakınlık göstermektedir. Bundan dolayı Kutub, Hâricîler'in aksine büyük günah işleyen kimseleri tekfir etmemektedir. Allah'a ortak koşmak dışındaki bütün günahlar için tövbe kapısının açık olduğunu belirterek ameli terk eden imanlı kişiyi kâfir olarak görmemektedir.

Anahtar Kelimeler: Seyyid Kutub; İman; Amel; Dinî Bilinç; Sorumluluk

About the Book

Sayyid Qutb's Thought On Faith

The relationship between faith and action is one of the important subjects of kalām science. This issue, which dates back to the Hijri second century of Islamic history, has emerged in the direction of whether the action is part of the faith. Even though it has emerged in such a historical period, this issue has been discussed from almost every period of Islamic history. A significant part of these discussions was two opposing views, “the action is part of faith, therefore there is no faith without the action” and “action and faith are two different, and there is faith without the action”. There is a consensus among Islamic scholars that those who believe and do righteous action are considered to be true believers. However, they disagree on whether they are considered true believers when they believe but do not do righteous action. Over time, both sides tried to prove their thoughts, and this issue became more systematic and by this way preserved its important in the kalām.

Sayyid Qutb, one of the important Islamic scholars of the past century, has included detailed explanations relation to faith in his works. Qutb has presented his thoughts on this issue basing on his own unique comments but avoiding kalām discussion. The method he used in his view on faith is to bring evidence to the center of the limitation of reason by centering religious resources.

The study explains the opinions of Sayyid Qutb, who is one of scholars of Egypt in the last period, on the faith and action. Depending on these views, what duties and responsibilities of Muslims are, have been explained in terms of re of relationship between faith and action. In the first chapter of the study, Qutb's thought of religion has been included because it provides a basis for his views on faith. In the second chapter, Qutb's approach to

the concepts of faith and action has been discussed. In the third chapter, how the relationship between faith and action was established and the importance of action in his thought have been revealed. Since Qutb's understanding of faith is at the center of his ideas, this study also reveals his thought system.

Sayyid Qutb has attached great importance to action in his thoughts on faith. According to him, a faithful person must perform actional responsibility by means of practicing basic obligations like ṣalāt and zakāt, etc. and avoiding basic prohibitions like denial, interest, etc. However, his approach regarding the relationship between faith and action is not in the form of a piece-whole relationship like the view of the Khawārij. Qutb's approach on this issue is close to the views of the predecessors (salaf scholars). Therefore, Qutb does not declare those who commit major sins as an unbeliever, unlike the Khawārij. By stating that the door to repentance is open to all sins except polytheism (shirk), he does not consider the faithful person who gives up action to be an disbeliever.

Keywords: Sayyid Qutb; Faith; Action; Religious Consciousness; Responsibility

ÖN SÖZ

İmanın tanımı ve imanın amel ile ilişkisi kelâm ilminde tartışılan önemli konulardan birisidir. Tarihsel süreç içerisinde İslâm fırkalarının iman konusu üzerine farklı birçok görüşleri bulunmaktadır. İmanın mahiyetine dair bu tartışmalar, İslâm tarihinin ilk döneminden günümüze kadar uzanan bir özelliğe sahiptir. Tarihsel açıdan böylesine köklü ve bir o kadar da güncel olan bu konu, inanca dair diğer meselelerde de merkezi bir konuma sahiptir. İnanç konularında fikir beyan eden fırka ve âlimlerin düşüncelerinin merkezinde imana dair görüşleri yer almaktadır. Bu çalışmada ise son dönem âlimlerinden Seyyid Kutub'un iman konusundaki yaklaşımları ve iman ile amel arasındaki kurduğu ilişki onun düşünce yapısının anlaşılmasına katkı sağlaması amacıyla ele alınmaktadır.

Bu çalışmanın oluşum sürecinde takip etmesi, yönlendirmesi ve destek vermesi sebebiyle hocam Prof. Dr. Ramazan Biçer'e sonsuz teşekkürlerimi arz ederim. Yine öneri ve düzeltmeleriyle çalışmaya katkı sağlayan Rrof. Dr. Mustafa Ünverdi hocama hasaten teşekkür ederim. Araştırma sürecinde fikir ve yönlendirmeleleriyle çalışmada emeği bulunana Doç. Dr. Fehmi Soğukoğlu hocama teşekkürü bir borç bilirim. Düzeltme ve önerileriyle çalışmanın eksikliklerinin giderilmesinde önemli katkıları olan Doç. Dr. M. Selim Yılmaz ve Doç. Dr. Ziya Erdiñ hocalarıma şükranlarımı arz ederim. Ayrıca benim bu konuda çalışmama vesile olan kıymetli arkadaşım Muharrem Altınhan'a da içtenlikle teşekkür ederim.

Son olarak bu süreçte bana her açıdan büyük desteği olan ve beni çalışmaya sürekli teşvik eden eşime ne kadar teşekkür etsem azdır. Ayrıca her zaman maddi manevi desteklerini hissettiğim anne, baba ve kardeşlerime şükranlarımı sunar, kendilerine sağlık ve esenlikler dilerim. Çalışmanın oluşum sürecinde bir

katkısı bulunmayan ancak şu an hayatımda büyük katkıya sahip olan oğlumun varlığı için de ne kadar şükretsem azdır.

Hamd ise sadece Allah'a mahsustur. Gayret bizden, başarı O'ndandır.

Yusuf ŞİMŞEK

01.11.2024

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ	9
KISALTMALAR	13
GİRİŞ	15
I. Çalışmanın Konusu ve Önemi	16
II. Çalışmanın Amacı	17
III. Çalışmanın Yöntemi	18
IV. Çalışmada Kullanılan Kaynaklar	19

BİRİNCİ BÖLÜM

SEYYİD KUTUB VE DİN DÜŞÜNCESİ	21
1.1. Seyyid Kutub'un Hayatı, Fikirleri ve Eserleri	21
1.1.1. Hayatı	21
1.1.2. Fikirleri	26
1.1.3. Eserleri	35
1.1.4. Kelâm İlmine Yaklaşımı	41
1.2. Seyyid Kutub'un Din Anlayışı: Hayatın Bütününe Kapsayan Bir Düzen	44
1.2.1. Dinin Tanımı	44
1.2.2. Din Bir Hayat Nizamıdır	47
1.2.3. Hak Din: İslâm	52

İKİNCİ BÖLÜM

SEYYİD KUTUB'UN İMAN VE AMEL ANLAYIŞI	55
2.1. İmanın Tanımı	55
2.1.1. İmanın Tanımına Dair Görüşler	55
2.1.1.1. Kalbin Tasdiki, Dilin İkrarı ve Organlarla Amel	56
2.1.1.2. Kalbin Tasdiki ve Dilin İkrarı	59
2.1.1.3. Kalbin Tasdiki	60
2.1.1.4. Kalbin Marifeti	63
2.1.1.5. Dilin İkrarı	64
2.1.2. Seyyid Kutub'un İman Tanımı	64
2.3. İmanın Hakikati	68
2.2. İmanın Özellikleri	70
2.4. İmanın Gereklilikleri	71

2.5. İmanın Artması-----	73
2.5.1. İmanın Artıp Eksilmesine Dair Görüşler -----	73
2.5.2. Seyyid Kutub'un İmanın Artıp Eksilmesine Dair Görüşleri -----	77
2.6. İmanın Mümindeki Yansımaları-----	78
2.7. Amelin Değeri: İmanın Tezahürü Salih Amel-----	81
2.8. İbadetin Manası -----	84

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

SEYYİD KUTUB'DA İMAN-AMEL İLİŞKİSİ -----	91
3.1. İman-Amel İlişkisi ile İlgili Görüşler-----	91
3.1.1. Ameli İmana Dâhil Edenler-----	91
3.1.2. Ameli İmana Dâhil Etmeyenler-----	95
3.2. Seyyid Kutub'un Ameli İmana Dâhil Etmesi -----	98
3.2.1. Sebep-Sonuç İlişkisi Bakımından İman-Amel-----	98
3.2.2. Pratik Bir Düzen Açısından İman-Amel -----	100
3.2.3. Amelin İmana Örtüşmesi-----	103
3.2.4. Emir ve Yasaklara Riayet -----	104
3.2.5. Teslimiyet -----	105
3.2.6. Allah Sevgisi -----	108
3.3. İmanın Zorunlu Kıldığı Bazı Ameller-----	110
3.3.1. Ahlâk -----	110
3.3.2. Takvâ -----	113
3.3.3. Sabır -----	116
3.3.4. Tövbe -----	117
3.3.5. Namaz -----	122
3.3.6. Zekât-----	126
3.3.7. Cihad -----	129
3.4. İmana Aykırı Bazı Ameller -----	131
3.4.1. Faiz-----	131
3.4.2. Küfür-----	134
SONUÇ -----	137
KAYNAKÇA -----	141
DİZİN -----	145

KISALTMALAR

a.mlf.	: Aynı Müellif
b.	: bin, ibn (Oğlu)
bk.	: Bakınız
b.y.	: Basım Yeri Yok
c.c.	: Celle Celâlühu
çev.	: Çeviren
DİA	: Diyanet İslâm Ansiklopedisi
DİB	: Diyanet İşleri Başkanlığı
ed.	: Editör
haz.	: Hazırlayan
hz.	: Hazreti
İFAV	: Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Vakfı
İSAM	: İslâm Araştırmaları Merkezi
nşr.	: Neşreden
ö.	: Ölüm Tarihi
s.a.v.	: Sallallâhü aleyhi ve sellem
TDV	: Türkiye Diyanet Vakfı
thk.	: Tahkik Eden
ts.	: Tarihsiz
vb.	: ve benzerleri
vd.	: ve diğerleri
y.y.	: Yayıncı Yok